

T.B.M.M.**TUTANAK DERGİSİ****114 üncü Birleşim****13 Haziran 2006 Salı**

- Kurumlar Vergisi Kanunu Tasarısı ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 47 Milletvekilinin; Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1170, 2/719) (S. Sayısı 1192) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Tasarının gruplar adına konuşmaları tamamlanmıştı tümü üzerinde.

Şimdi, şahsı adına ilk konuşmacı, Trabzon Milletvekili Akif Hamzaçebi.

Sayın Hamzaçebi buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kurumlar Vergisi Kanunu Tasarısının en önemli özelliğinin, Kurumlar Vergisi oranını yüzde 30'dan yüzde 20'ye inmesi olduğunu ifade etmiştim. Konuyu, bu çerçevede biraz daha ele alıp, derinleştirmek istiyorum.

Oran indiriminin Kurumlar Vergisi hasılatında bir azalış yaratacağı açıktır. 2006 yılı bütçesine baktığımızda, Kurumlar Vergisindeki oran indiriminin bütçe gelirlerinde öngörülmediği görülecektir. Kurumlar Vergisi hasılatının 2006 yılı düzeyiyle 2005 yılı düzeyi aynıdır. Yani, gayri safî millî hâsılaya olan oranlar itibariyle Kurumlar Vergisi hasılatı düzeyinin 2006 yılında da korunduğunu görüyoruz. Yani, bütçe yapılırken oran indirimi öngörülmemiştir. Bu, hangi açıdan önemlidir; bu, şu açıdan önemli: Bu indirimin vergi gelirlerinde yaratacağı bir azalış var. Bu azalışın eğer herhangi bir şekilde nasıl telafi edileceği planlanmış değilse, oran indiriminden beklenen faydanın, bu indirimin yaratacağı gelir azalışının telefi edilemeyecek olması nedeniyle ortaya çıkacak zararlarla ortadan kaldırılması mümkündür. Yani, bir yandan oran indirimiyle daha uygun bir yatırım ortamı yaratıp, daha çok yatırım arzu ederken, bütçe dengelerinin sarsılıyor olması nedeniyle ve malî disiplinden uzaklaşıyor olması nedeniyle, zaten hükümetin bu yıl içerisinde malî disiplinden uzaklaştığının birçok örneğini gördük, bu nedenlerle, ekonomide bu oran indiriminin olumsuz bir etki yaratması ihtimalini de hükümet göz önüne almak zorundadır. Yapılması gereken, oran indiriminin yaratacağı azalışın, vergi gelirlerinde meydana gelecek azalışın nasıl telefi edileceğinin hükümet tarafından açık bir biçimde ortaya konulması gerekir. Eğer bu konulmazsa, nasıl olsa biz bunları hallederiz, çözümleriz düşüncesinde olunursa, mayıs ayı başından bu yana ekonomide yaşadığımız problemin, çalkantının, bir mini krizin çok daha derinleşmesi ihtimaline katkıda bulunabilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; oran indirimlerinin sadece Türkiye'ye mahsus olmadığını, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin vergi rekabeti nedeniyle, özellikle gelir üzerinden alınan vergilerdeki oranları indirmek zorunda kaldıklarını, yine tasarının tümü üzerindeki değerlendirmelerimi yaparken ifade etmiştim. Bu, gerçekten, özellikle gelişmekte olan ülkeleri yakından ilgilendiren bir konu. Bu konuda OECD ve Avrupa Birliği gibi kuruluşların bir uyumlaştırma programı yapmalarına ihtiyaç vardır. Ben, Sayın Maliye

Bakanının, bu konuda uluslararası kuruluşlarda öncülük etmesini temenni ediyorum. Avrupa Birliği bünyesinde yürütülmekte olan ortak kurumlar vergisi matrahı, ortak kurumlar vergisi kapsamı, yani ortak muafiyetler, ortak istisnalar gibi başarılması belki bir hayli güç; ama, günün birinde mutlaka başarılmak zorunda olan bir uygulamanın çok daha süratlendirilmesine ihtiyaç vardır. Aksi takdirde, Türkiye, rekabet ettiği ülkeler nedeniyle kendisini bu kıyasıya rekabetten hiçbir zaman alıkoyamayacak ve sürekli oran indirimleriyle karşı karşıya kalacaktır. Bunun, kamu maliyesini ne kadar olumsuz etkileyeceğini hepimiz biliyoruz. Oysa, bunun bir sınırı vardır, bir yerden sonra oran indirimleriyle bir yere varmanız mümkün değildir; kamu maliyesi buna izin vermez ya da eğer yapmak zorunda kalırsanız, birtakım kamu harcamalarından vazgeçmek zorunda kalırsınız. Bunu, kimi ülkeler dibe doğru yarış olarak isimlendiriyor. Yani, kazananı olmayan, sürekli herkesin oran indirdiği, oran indirmek suretiyle birbiriyle rekabet zorunda kaldığı bir yarış, dibe doğru yarış, kazananı yok.

Bunun dışında ne olabilir? Biraz önce sözünü ettiğim bir uyumlaştırma, dolaylı vergilerde nasıl Katma Değer Vergisinde, Özel Tüketim Vergisinde Avrupa Birliğinin direktifleri varsa ve üye ülkeler bunlara uymak zorundaysa... Örneğin, Avrupa Birliğine üye ülkeler hiçbir zaman Katma Değer Vergisindeki genel oranı yüzde 15'in altında belirleyemezler. Avrupa Birliği bir alt sınır koymuştur, hiç kimse yüzde 15'in altına inemez. Genel oranı kastediyorum. Gıda maddeleri veya birtakım sektörlerde indirimli oran uygulanması hali hariç. Kurumlar Vergisinde böyle bir yaklaşıma ihtiyaç vardır, yani bir vergi uyumlaştırmasına ihtiyaç var. Bu vergi uyumlaştırmasının uluslararası düzeyde olması, buna OECD ve Avrupa Birliğinin öncülük etmesi, bu öncülüğü de Türkiye Maliye Bakanının yapması uygun olur diye düşünüyorum.

Dibe doğru yarıştan kurtulmanın bir ikinci alternatifi de nedir? Buradan vazgeçtiğiniz oran indirimiyle karşı karşı kaldığınız gelir azalışını diğer vergilere yüklenmek, o vergilerde artırıma gitmek suretiyle telafi etmek; Özel Tüketim Vergisine, Katma Değer Vergisine, bu tip dolaylı vergilere veya emek üzerindeki birtakım vergileri artırmak suretiyle telafi etmektir. Türkiye'de bir anlamda yapılan budur.

Birkaç ay önce Gelir Vergisi Kanunu tarifesinde değişiklik tasarısını görüşürken, hatırlarsınız, beyannameli mükelleflerde, yani ücret geliri dışında gelir elde eden kişilerde Gelir Vergisi tarifesi 5 puan indirilirken ücretlilerde bu indirim yapılmamış, ücretlilerin diğer tarifeye kıyasla 5 puan daha indirimli oranda vergilenme olanağını sağlayan düzenlemesi ortadan kaldırılmıştır. Bunun anlamı, ücretliler üzerindeki vergi yükünün mukayeseli olarak ağırlaşmasıdır.

Değerli arkadaşlar, istihdam üzerindeki vergi yükünde imalat sanayinde çalışan bir işçinin ödediği vergilerin elde ettiği ücrete kıyasla oranının yüzde 42,7 olduğunu düşünürsek ve bunun OECD içerisinde en yüksek oran olduğunu düşünürsek, Türkiye'nin istihdam üzerindeki vergi yükünü azaltmak gibi bir gerçeğe, zorunlulukla karşı karşıya olduğunu görürüz. Türkiye, gerçekten rekabet ettiği ülkelerle ekonomisini rekabete sokmak istiyorsa önce istihdam üzerindeki vergi yükünü de indirmesi gerekir.

Ben, Kurumlar Vergisi oranı indirilirken diğer alanlarda Türkiye'nin hangi ihtiyaçları olduğunu ve hangi gerçeklerle karşı karşıya bulunduğumuzu sizlerin dikkatine sunmak istedim.

Tasarının tümü üzerindeki değerlendirmemi yaparken zaman darlığı nedeniyle transfer fiyatlandırması konusundaki görüşlerimi tam ifade edememiştim. Şimdi, çok kısaca onlara değinmek istiyorum.

Transfer fiyatlandırması yöntemi olarak tasarının benimsediği yeni ve güzel bir müessese var; bu, uluslararası uygulamalar dikkate alınarak Türk vergi hukukuna kazandırılmış bir uygulamadır. Buna göre, ister tam mükellef olsun isterse uluslararası şirketler olarak isimlendirebileceğimiz merkezi yurt dışında olan şirketler olsun, bunların ilişkili şirketlerle yapmış oldukları işlemlerde emsaline kıyasla daha düşük veya yüksek fiyatlar üzerinden alım-satım ilişkisinde bulunması nedeniyle Türkiye'de oluşan kârın bir başka ülkeye veya bir başka kuruma aktarılmasının önlenmesidir bu müessesenin amacı. Ama, bu müessese getirilirken OECD'nin bu konuda hazırlamış olduğu rehberden yararlanılmıştır. Ancak, OECD'nin benimsediği 3 adet geleneksel yöntem bu madde uygulamasında benimsenirken, bu 3 adet geleneksel yöntemin mükelleflere hitap etmemesi halinde, mükellefler dilerlerse, diledikleri bir yöntemi kendileri seçebileceklerdir. Bunu, maddede sayılan yöntemlerin ortadan kaldırılma olanağının mükellefe verilmesi olarak yorumluyorum. Bunu, maddenin getirmek istediği güvenlik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, 1 dakika eksürenizle konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Maddenin sağlamak istediği vergi güvenliğini ortadan kaldıran bir düzenleme olarak görüyorum.

Yine, maddenin gerekçesine baktığımızda, bu konuda, mükellefler, arzu ederlerse OECD'nin “Çokuluslu Şirketler ve Vergi İdareleri İçin Vergi Rehberi” kitabında önerdiği kâr paylaşım yöntemini kullanmaları da mümkün bulunmaktadır; ancak, gerekçede mükellefin seçimlik hakkı olarak ortaya konulan bu yöntemin maddede sayılması ve mükellefler açısından zorunluluk arz eden bir hüküm olarak düzenlenmesi çok daha doğru olurdu. Bu yöntem, birçok OECD üyesi ülke tarafından daha sıkça kullanılmaya başlanmış olan bir yöntemdir.

Ayrıca, bu madde gerekçesinde, OECD rehberine atıfta bulunarak, OECD rehberini, âdetâ, gerekçeyle, Türk Vergi Mevzuatına dahil etme yaklaşımını da doğru bulmuyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.